

De Vennen-fokker Siem van der Vis: 'Vanuit het buitenland is de vraag naar fh-stieren het grootst'

Waardering van overzee

Siem van der Vis uit Dorkwerd kent de stambomen van zijn koeien én stieren uit zijn hoofd. Dat moet ook wel: negentig procent van zijn zuivere Fries-Hollandse koeien, die tot in Ierland gewaardeerd worden, kalft van een eigen stier. 'Je moet hier echt in de fokkerij ingroeien.'

tekst Inge van Drie

Wanneer ga je over op holsteins? Die vraag is Siem van der Vis heel wat keren gesteld. Maar de Groningse veehouder maakte de overstap nooit. Tot op de dag van vandaag volhardt hij in het fokken van Fries-Hollandse koeien. Met plezier. 'Er zijn best mooie holsteinkoeien, maar ik geniet gewoon meer van fh-koeien. Het zijn malse koeien, ze zijn mooi bespied en het dubbeldoeltype spreekt me aan. We hebben bovendien altijd goede uiers gehad en het eiwitgehalte van fh-koeien is in het algemeen beter. Het voelt goed om dit ras te houden en economisch kunnen we prima mee.'

Vier stieren naar Ierland

Er waren tijden dat veehouders die fh-stieren gebruikten, konden rekenen op schampere reacties. Die tijd is achter de rug, meent Van der Vis. Afgelopen jaar stond de veehouder namens de fh-vereniging op de Rundvee Relatiedagen in Hardenberg; hij kreeg er positieve reacties. Niet dat aanwezigheid op een beurs direct voor extra inkomsten zorgt, meldt Van der Vis. Evenmin profiteert het fhras van de vele aandacht in de melkveehouderij voor kruisen met andere rassen. 'In de praktijk merk ik weinig van extra vraag naar fh-stieren. Ik heb één vaste klant die jaarlijks een stier afneemt. Eigenlijk is de vraag vanuit het buitenland het grootst.' Zo verkocht Van der Vis recent nog vier stieren aan Ierland en ging er dit jaar ook een stier naar Oostenrijk. 'In Ierland is er meer vraag naar fh-stieren dan in Nederland. Ierland exporteert zelfs nog fh-sperma.' Vanaf het erf zijn de contouren van de

stad Groningen duidelijk zichtbaar. Net ten westen van de stad, in Dorkwerd, houdt Van der Vis (56) samen met zijn vrouw Hilda (57) en zoon Alexander (21) negentig koeien. Hij heeft zeventig hectare in gebruik, waarvan tien hectare mais en acht hectare paardenweide. Jaarlijks melken de koeien een quotum van zeven ton vol.

Winnende collectie

In de fh-wereld is Van der Vis geen onbekende. Op de laatste fh-keuring in 1999 – 'Jammer dat die keuringen nu verle-

den tijd zijn' – stelde hij de winnende bedrijfscollectie samen en won hij een paar individuele titels. Zo was het reservelint bij de senioren voor Jitske 103 (v. Van de Wijzend 51), die via haar zonen De Vennen Job en De Vennen Hans veel invloed kreeg in de fh-populatie. De Vennenstieren kwamen bij meerdere ki-organisaties op de kaart en Van der Vis is bovendien een van de zogenaamde fundamentfokkers binnen de fh-vereniging. 'Fundamentfokkers zetten zo veel mogelijk stieren van het eigen bedrijf in', legt Van der Vis uit. 'De moederlijnen op het eigen bedrijf vormen als het ware het fundament. Door veel eigen stieren te gebruiken, proberen we de goede eigenschappen in onze koeien te verankeren. Elk bedrijf heeft daardoor zijn eigen opdruk, zijn eigen type koeien. Zo creëer je verscheidenheid tussen de bedrijven en zorg je voor voldoende genetische spreiding in de kleine fh-populatie.' In de praktijk komt het erop neer dat in Dorkwerd zo'n negentig procent van de koeien kalft van een eigen stier. Natuur-

Alexander en Siem van der Vis

Met plezier volhardt de familie Van der Vis in het fokken van Fries-Hollandse koeien. De Vennen-stieren kwamen bij meerdere ki's op de kaart.

Aantal koeien:	90
Melkquotum:	7 ton
Hoeveelheid land:	70 hectare
Rolland jaargem.:	7995 4,40 3,43

lijke dekkende stieren zorgen voor zo'n veertig tot vijftig procent van de drachten, maar Van der Vis insemineert ook een deel van zijn koeien. 'Ik laat soms van een aantal stieren sperma invriezen.' Elk jaar houdt Van der Vis vijf tot zes stieren aan uit de beste koeien, liefst uit zo veel mogelijk verschillende koefamilies. 'Het gaat met ups en downs. Ik heb ook wel eens een stier waarvan de nakomelingen tegenvallen.' Fokwaarden interesseren de Groningse veehouder niet. 'De lactatiewaarde is

voor mij het belangrijkste selectie criterium, maar ik kijk ook naar de klauwen, de uiers en de ruimte in de voorhand.' Bovendien let Van der Vis, die zo'n zeven koefamilies op stal heeft, goed op de afstamming. Of het nu Anna's, Jitskes of Bregiens zijn, van al zijn koeien én stieren kent Van der Vis de stambomen uit zijn hoofd. 'Je moet opletten dat je geen dieren met elkaar kruist die nauw aan elkaar verwant zijn. Je moet hier echt in de fokkerij ingroeien.'

Van der Vis heeft ook een paar roodbonte fh-dieren in zijn veestapel. 'Vroeger was dat uit den boze. Zo'n koe kwam niet in het stamboek. Ik vind het juist wel mooi.'

Liefst niet groter dan 1,45 meter

Wat typeert de fh-veestapel van Van der Vis? 'Wij hebben laatrijpe, duurzame koeien met goede uiers en veel ruimte in de voorhand. Onze koeien zijn ook rustig. Als de dierenarts komt, hoeven we de koeien meestal niet vast te zetten.' Groot zijn de De Vennenkoeien niet, ten minste niet in vergelijking met holsteins. 'Onze koeien hebben een stokmaat van tussen de 1,35 en 1,45 meter. Als een koe groter is dan 1,45 meter houd ik er met de stierkeus rekening mee. Een kleine koe is wendbaarder en kan ook gerust tienduizend kilo melk geven.' Het rollend jaargemiddelde ligt op 7995 kg melk met 4,40% vet en 3,43% eiwit.

'Voor eiwit scoren we normaal gesproken een tiende hoger. We hebben het afgelopen jaar wat geworsteld met de kuil en we hebben problemen gehad in de droogstand.'

In de zomer weidt Van der Vis de koeien onbeperkt en krijgen ze aan het voerhek extra mais en structuurrijke kuil voorgeschoteld. 'Ik wil graag de koeien buiten houden, al is het soms wel lastig om ze goed aan het grazen te houden. We hebben zware kleigrond met een kniplaag, die door de koeien sneller vertrappt wordt en die bij zowel droog als nat weer problemen oplevert.'

In de winter bestaat het rantsoen uit een derde mais en twee derde kuil, aangevuld met maximaal negen kilo krachtvoer. Dit jaar kuilen de veehouders de eerste en de derde snede over elkaar in. 'Het voordeel is dat we zo een lange periode hetzelfde kunnen voeren en een constant rantsoen kunnen aanbieden.'

Veel melk uit ruwvoer

Een heel hoge productie streeft Van der Vis niet na. 'Onze bedrijfsvoering is vrij extensief. Wij willen graag dat een koe veel melk uit ruwvoer produceert.' Vaarzen hoeven niet direct al dertig liter melk te geven; Van der Vis gunt zijn koeien de tijd. 'Wij eisen niet van een koe dat ze heel veel melk geeft. Onze koeien glanzen; ze hebben een prima weerstand. Dat telt voor ons net zo goed als productie.'

Van links naar rechts: Dieuwertje 65 (v. De Vennen Floris), Anna 764 (v. De Vennen Rivel), Anna 752 (v. De Vennen Jonas) en Anna 647 (v. De Vennen Anton)

